

Těžká újma na zdraví

Závěr o tom, zda se jedná o těžkou újmu na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku, je závěrem právním, který ve finále musí učinit soud, a to na podkladě skutečností, které mají podklad v obsahu spisu. Pokud jde o původ této těžké újmy, vycházejí soudy ze znaleckých posudků z oborů, jichž se fyzická nebo psychická porucha týká. Jde-li o objasnění otázky existence posttraumatické stresové poruchy, jedná se o otázku ryze odbornou, pro jejíž zodpovězení je významným důkazem znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Ten musí obsahovat popis konkrétních projevů posttraumatické stresové poruchy u poškozeného, tj. uvedení skutečností, v jakých sférách života poškozeného se tato porucha projevila a po jakou dobu a v jaké intenzitě ho omezila v obvyklém způsobu života. Takto musí být zadavatelem znalecký úkol vymezen. Nestáčí jen znalcově konstatování, že v důsledku jednání obviněného tato posttraumatická stresová porucha u poškozeného nastala. Jen při zodpovězení těchto otázek lze rozhodnout, zda se tato posttraumatická stresová porucha projevila jako vážná porucha zdraví.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 8 Tdo 1486/2019-565, ze dne 29.1.2020)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného K. S., nar. XY v XY, trvale bytem XY, okres K., proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2019, sp. zn. 12 To 91/2019, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 5 T 196/2016, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2019, sp. zn. 12 To 91/2019, a rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 24. 7. 2018, sp. zn. 5 T 196/2016. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se přikazuje Okresnímu soudu v Kladně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

I. Rozhodnutí soudů nižších stupňů

2. Rozsudkem Okresního soudu v Kladně ze dne 24. 7. 2018, sp. zn. 5 T 196/2016, byl obviněný K. S. uznán vinným zločinem násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, jehož se dopustil tím, že dne 12. 1. 2016 v době kolem 8:15 hodin v Kladně v ulici XY, v prvním patře budovy Úřadu práce v Kladně č. p. XY, jako uchazeč o zaměstnání, v kanceláři č. XY, při vyřizování žádosti o podporu v nezaměstnanosti nejdříve slovně vulgárně napadal poškozenou H. F., referentku zaměstnanosti Úřadu práce v Kladně, rozhodující o přiznání podpory v nezaměstnanosti, následně po výzvě poškozené, aby doplnil údaje v evidenci uchazečů, se slovy, že si jde stěžovat, při odchodu z kanceláře jí fyzicky napadl tak, že ji otevřenou dlaní udeřil do levé tváře a dále pokračoval ve slovním vulgárním napadání poškozené, která v důsledku fyzického napadení utrpěla poranění spočívající v podvrtnutí krční páteře s následným omezením v běžném způsobu života po dobu znehybnění krční páteře zpevňovacím límcem, tj. po dobu tří týdnů, bolestmi a obtížemi při pohybu hlavou, dále se u ní v přímé souvislosti s popsáním jednáním rozvinula posttraumatická stresová porucha s následným omezením v běžném způsobu života po dobu přibližně dvou měsíců s řadou neurotických obtíží, vyžadujících si nasazení medikace, dlouhodobým narušením osobní pohody a narušením pracovní a osobní výkonnosti.

3. Za tento zločin byl obviněný odsouzen podle § 325 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v

trvání tří let, který mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let a šesti měsíců. Rovněž bylo rozhodnuto o náhradě škody.

4. Krajský soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 5. 6. 2019, sp. zn. 12 To 91/2019, odvolání obviněného podané proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.

II. Z obsahu dovolání

5. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal obviněný prostřednictvím obhájce podle § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř. dovolání, jímž vytýkal, že čin, jenž mu je kladen za vinu, nevykazuje zákonné znaky zločinu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku.

6. Výhrady obviněného směřovaly proti tomu, že soudy jím spáchaný skutek dostatečně neobjasnily, protože provedeným dokazováním nebyly zjištěny všechny rozhodné skutečnosti a přezkoumávaná rozhodnutí tak neobsahují dostatečné podklady pro závěry dotýkající se právní kvalifikace. V těchto nedostacích obviněný spatřoval extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy, jež podložil citací závěrů vycházejících z judikatury Ústavního soudu (např. nálezu Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 125/04; ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. I. ÚS 55/04; ze dne 23. 3. 2004, sp. zn. I. ÚS 4/04; ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94; ze dne 10. 7. 2014, sp. zn. III. ÚS 888/14, a dalších). Poukázal také na konkrétní vady, jež spatřoval v nezohlednění provedených listinných důkazů v podobě pracovních posudků a potvrzení o proběhlém pracovním pohovoru, k nimž se soud prvního stupně vůbec nevyjádřil a nevyvodil z nich žádné skutečnosti, z čehož obviněný dovozoval, že se se jedná o opomenuté důkazy.

7. Výtky obviněný směřoval i vůči odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu (body 4. až 6.), který sice shledal pochybení soudu prvního stupně, ale následně je bagatelizoval, neboť vady nepovažoval za zásadní. Podle obviněného odvolací soud postupoval jen paušálně, aniž by své závěry vyložil a popsal co nejprecizněji a vypořádal se s uplatněnou obhajobou. Nepřezkoumatelné je proto i rozhodnutí odvolacího soudu, neboť pouhý odkaz na odůvodnění soudu prvního stupně nemůže být adekvátní reakcí na vznesené odvolací námitky, v nichž obviněný vytýkal špatně učiněná skutková zjištění nemající podklad v provedeném dokazování i nesprávné právní posouzení věci. Mířil proti hodnocení důkazů při posuzování věrohodnosti proti sobě stojících výpovědí s důrazem na obsah své výpovědi, kterou považoval za konzistentní a v souladu s výpovědí H. S. S ohledem na celkový kontext těchto výpovědí pak nelze shledat, že by záměrně popisoval některé části děje v rozporu s realitou či je záměrně vypustil. Podle názoru obviněného jde o „tvrzení proti tvrzení“, na něž soudy dostatečně s ohledem na postupy vyjádřené v nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 520/16, nereagovaly. Nesprávně hodnotily i výpovědi svědkyň J. K. a K. J., v nichž nemá oporu fyzické napadení poškozené. Proto se obviněný neztotožnil s názorem soudů, že je usvědčován jak výpovědí poškozené, tak výpověďmi uvedených osob. Za nesprávně vyhodnocené obviněný považoval i to, zda na místě, kde k činu mělo dojít, byl dostatek prostoru pro to, aby se rozmáchl a udeřil poškozenou otevřenou dlaní do obličeje.

8. Pochybení obviněný shledával i ve vyhodnocení znaleckého posudku zpracovaného MUDr. M.B., podle něhož poškozená trpěla chronickými obtížemi krční páteře pro degenerativní změny již desítky let před činem (viz i výpověď svědkyně J. K.), a po činu mohlo dojít jen k zhoršení stavu poškozené, přičemž znalec vysvětlil, jakými mechanismy k takovému zhoršení mohlo dojít. Závěry v tomto znaleckém posudku však nebyly soudem prvního stupně vůbec zohledněny, neboť vycházel pouze ze znaleckého posudku a výpovědi znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství MUDr. O.P. - T., která názory MUDr. M.B. nepotvrdila. Vadou bylo, že nebyl proveden výslech znalce MUDr. M.B., aby své závěry mohl s druhou znalkyní zkonfrontovat, a odvolací soud k námitce obviněného

zcela nedůvodně uvedl, že takový požadavek byl nadbytečný. Z uvedených důvodů skutkové závěry nejsou výsledkem procesu provedeného v souladu s ustanovením § 2 odst. 5, 6 tr. ř., neboť nedošlo ke zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nutný pro soudní rozhodnutí, čímž nebyla dodržena zásada presumpce nevinny a z ní vycházející princip in dubio pro reo (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. I. ÚS 910/07; ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 226/06; ze dne 15. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 368/15 a ze dne 27. 3. 2017, sp. zn. II. ÚS 4266/16).

9. Uvedené nedostatky se promítly i do právních závěrů. Pochybnosti podle obviněného vzbuzuje použitá právní kvalifikace zločinu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, protože z provedeného dokazování je patrné, že k napadení poškozené mělo dojít až poté, co bylo úřední jednání mezi ní a obviněným skončeno a obviněný byl vybídnut k tomu, aby z kanceláře odešel, přičemž poškozená ho vyprovázela ven, a již žádné úkony pramenící z jejího úředního postavení nečinila, a proto na ni nemohl působit jako na úřední osobu vykonávající svou pravomoc ve smyslu § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, protože k fyzickému útoku na poškozenou nedošlo při jednání samém, ale až poté, co bylo definitivně skončeno.

10. Výhrady obviněný vznesl i proti naplnění kvalifikačního znaku podle § 325 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, protože závěr o tom, zda se reálně jednalo o těžkou újmu na zdraví, soud opřel pouze o závěry znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie MUDr. P.N., aniž by to, zda se jednalo o těžkou újmu na zdraví, posoudil soud sám i s ohledem na další skutečnosti, a připomenul, že znalec pro takový závěr nedisponuje dostatečným právnickým vzděláním. Soudy obou stupňů své závěry dostatečně neodůvodnily s ohledem na konkrétní poměry poškozené a nereflektovaly objektivní zjištění, že poškozená v době, kdy měla trpět poruchou zdraví, vycestovala bez obtíží na plánovanou dovolenou.

11. Neobjasněný výsledky provedeného dokazování byl i závěr o úmyslném zavinění, u něhož se vyžaduje existence vědomostní i volní složky, což vyvrací znalecký posudek PhDr. Z.Ch., podle níž nebyl vyloučen mimovolní pohyb, který mohl vést k úderu poškozené. S touto již dříve uplatněnou námitkou se soudy vůbec nevypořádaly a zcela ji opomněly. Pro podložení své argumentace obviněný taktéž citoval příslušné pasáže ze znaleckého posudku a zdůraznil, že pokud by provedeným dokazováním bylo objasněno, že jednoznačně došlo z jeho strany k úderu poškozené, pak tento úder nebyl ovládnán jeho vůlí, tj. nemohlo dojít k naplnění volní stránky úmyslu, a tedy ani k naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu násilí vůči úřední osobě.

12. Nesprávnost závěru o své trestní odpovědnosti obviněný opíral i o nedostatečnou společenskou škodlivost činu, jenž mu je kladen za vinu, již soudy neposuzovaly v souladu s pravidly vyplývajícími ze zásady subsidiarity trestní represe a principu ultima ratio ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. I. ÚS 3113/13-1).

13. Z uvedených důvodů obviněný požadoval, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2019, sp. zn. 12 To 91/2019, a rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 24. 7. 2018, sp. zn. 5 T 196/2016, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal soudu prvního stupně, aby v potřebném rozsahu věc znovu projednal a rozhodl.

III. Z vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství

14. Státní zástupce působící u Nejvyššího státního zastupitelství (§ 265h odst. 2 tr. ř.) většinu námitek obviněného považoval za výhrady stojící mimo jím označený dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., protože obviněný pomocí nich popíral jakýkoli (úmyslný) fyzický útok na poškozenou, což nekoresponduje se skutkovými zjištěními, která soudy učinily. S dovoláním obviněného se neztotožnil ani v jeho tvrzení, že jsou závěry o vině založeny na extrémním rozporu

provedených důkazů. Naopak shledal, že bylo provedeno dokazování odpovídající požadavkům § 2 odst. 5, 6 tr. ř., byť je odůvodnění závěrů, které na základě něj byly soudem prvního stupně učiněny, poměrně strohé, a úvahy, jimiž byl nalézací soud při formování závěru o vině veden, by zasloužily podrobnějšího rozvedení. Připomněl, že obviněný je usvědčován v prvé řadě přesvědčivou výpovědí poškozené, jejíž obsah shrnul, jakož i dalšími ve věci provedenými důkazy, na něž odkázal, a to včetně znaleckých posudků ve věci zpracovaných. Výslech znalce MUDr. M.B. zpracovávajícího na žádost obhajoby posudek z oboru zdravotnictví odvětví soudního lékařství, jenž nebyl u hlavního líčení vyslechnut, leč byl k němu bezúspěšně předvoláván, považoval za nadbytečné doplnění dokazování, což dostatečně shrnul odvolací soud v bodě 6. odůvodnění svého usnesení.

15. Námitka proti subjektivní stránce byla opřena výlučně o hodnocení znaleckého posudku znalkyně PhDr. Z.Ch., a proto jí nebyl zvolený dovolací důvod naplněn. O úmyslném zavinění dovolatele v této posuzované trestní věci přitom s ohledem na zjištěné skutkové okolnosti nemůže být podle státního zástupce pochyb, a to ani o okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, u níž postačuje zavinění z nedbalosti [§ 17 písm. a) tr. zákoníku], protože obviněný agresivně slovně i fyzicky napadl poškozenou téměř o třicet let starší, a měl a mohl vědět, že takové jednání může způsobit škodlivý následek na jejím fyzickém i psychickém zdraví, a tedy jednal ve formě nevědomé nedbalosti podle § 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. Zdůraznil však, že výhrady obviněného vůči způsobení následku v podobě těžké újmy na zdraví, byly rovněž založeny na tvrzení, že takový následek nebyl prokázán, protože uvedený závěr údajně učinil znalec, nikoliv soud, s čímž se neztotožnil, protože soud se logicky nemohl obejít bez odpovídajícího znaleckého posudku, který jako jediný mohl osvětlit, zda došlo k újmě na psychickém zdraví poškozené, a také to, jaká byla intenzita, projevy, či příčiny vzniku její poruchy. Zodpovězení těchto ryze odborných otázek přísluší znalci nikoliv soudu. Protože obviněný jiné výhrady k těžké újmě na psychickém zdraví poškozené nevzněl, nepovažoval státní zástupce za potřebné se k této otázce dále vyjadřovat, když vyšel z toho, že porucha na psychickém zdraví poškozenou omezovala po dobu delší než šest týdnů, jednalo se ve smyslu konstantní judikatury soudů o těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Nepovažoval za důležité, že poškozená absolvovala týdenní dovolenou, kterou měla dlouho dopředu zaplacenou, neboť ji konzultovala s lékařem a absolvovala ji více než měsíc a půl po útoku obviněného.

16. K námitce obviněného o nesprávnosti právního posouzení podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku vysvětlil státní zástupce rozdíl této alternativy a té, která dopadá na § 325 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku spočívající v jednání „pro výkon její pravomoci“. Rozvedl, že z časového hlediska musí užití násilí „při jednání“, které je uvedeno pod písmenem a), buď předcházet výkonu pravomoci, nebo k němu musí dojít při výkonu pravomoci. K jednání uvedenému pod písmenem b) může dojít při výkonu pravomoci nebo až po výkonu pravomoci úřední osoby. Ve druhém případě je tedy zcela bez významu, zda ještě úřední osoba svou pravomoc vykonává či nikoli. Poukázal na to, že k prvotnímu slovnímu útoku ze strany obviněného došlo ještě v průběhu jednání týkajícího se vyřizování jeho žádosti a k fyzickému útoku a dalšímu slovnímu ataku vůči poškozené došlo v bezprostřední návaznosti na nesouhlas obviněného se způsobem řešení jeho žádosti, a to v době, kdy současně sděloval, že si jde stěžovat nadřízenému poškozené. Motivem jednání byla zlost na poškozenou, která nehodlala vyhovět jeho žádosti na přiznání podpory v nezaměstnanosti. Tyto skutkové okolnosti podle názoru státního zástupce svědčí spíše pro závěr, že obviněný násilí užil nikoli v úmyslu působit na výkon pravomoci poškozené, ale pro výkon její pravomoci, což však nic nemění na vzniku trestní odpovědnosti dovolatele pro tentýž zločin, byť spáchaný v alternativě odpovídající zločinu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku.

17. Námitku neuplatnění principu subsidiarity trestní represe a zásady ultima ratio státního zástupce nepovažoval za důvodnou, a to z hlediska obecných zásad, na jejichž základě je třeba ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku postupovat, a pravidel vyjádřených ve stanovisku č. [26/2013](#) Sb. rozh. tr., které je nutné dodržovat. V trestní věci obviněného zejména s ohledem na jeho postoj k věci, způsobený

škodlivý následek na fyzickém i psychickém zdraví poškozené, jakož i to, že se dopustil zločinu, pro který byl ohrožen trestní sazbou od tří do dvanácti let, považoval za adekvátní aplikaci trestního postihu a potrestání podle mimotrestních právních norem nepovažoval za důvodné.

18. Na základě shora uvedeného státní zástupce shledal, že naprostou většinu námitek obviněného pod vytykaný ani žádný jiný dovolací důvod podřadit nelze nebo se jedná o námitky zjevně neopodstatněné, a proto navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání v neveřejném zasedání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

19. Vyjádření státního zástupce bylo zasláno obhájci obviněného, jenž na ně do konání neveřejného zasedání dne 29. 1. 2020 nereagoval.

IV. Přípustnost a další formální podmínky dovolání

20. Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že dovolání obviněného podané podle § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř. je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno oprávněnou osobou [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

21. Dále Nejvyšší soud zkoumal, zda obviněným označené důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. korespondují s jejich zákonným vymezením, což je současně podmínkou pro provedení přezkumu napadených rozhodnutí a řízení jim předcházejícího dovolacím soudem, protože v dovolání musí být vedle obecných náležitostí ve smyslu § 265f odst. 1 tr. ř. uvedeno i to, který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je napadán, a čeho se dovolatel domáhá, včetně odkazu na zákonné ustanovení, o které dovolání opírá. Proto jednou z nezbytných obsahových náležitostí dovolání je i přesná konkretizace zákonného dovolacího důvodu. Dovolání není způsobilé být podkladem přezkumné činnosti Nejvyššího soudu, pokud neobsahuje všechny náležitosti předepsané v § 265f odst. 1 tr. ř. a § 265b tr. ř., a jde-li o dovolání z důvodu uvedeného v první alternativě v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., musí směřovat proti konkrétní přesně vymezené právní kvalifikaci uvedené v právní větě ve výroku o vině napadeného rozsudku.

22. Dovolání lze podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. podat, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Obviněný uvedený dovolací důvod uplatnil v jeho druhé alternativě spočívající v tom, že „byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 v písmenech a) až k) tr. ř.“, neboť odvolací soud rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 24. 7. 2018, sp. zn. 5 T 196/2016, podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal, a obviněný dovolání podal též z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., podle něhož lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Prostřednictvím tohoto dovolacího důvodu lze namítat zásadně vady právní povahy, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Zásadně tedy platí, že na podkladě tohoto dovolacího důvodu nelze přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani prověřovat úplnost provedení dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., poněvadž tato činnost soudu spočívá v aplikaci procesních, a nikoliv hmotněprávních ustanovení (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. 5 Tdo 708/2006).

23. Z uvedeného vymezení je zřejmé, že na podkladě § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nelze zásadně přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí

založeno, ani prověřovat úplnost provedeného dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., poněvadž tato činnost soudu spočívá v aplikaci ustanovení procesních, nikoliv hmotněprávních. Za naplnění uvedeného důvodu není možné považovat ani takové výhrady, v nichž jsou tvrzeny pochybnosti o správnosti skutkových zjištění a s ohledem na obhajobu obviněného jinak hodnoceny důkazy již provedené, když na základě těchto skutkových vad je dovozováno, že obviněný se činu, jímž byl uznán vinným, nedopustil, protože uvedený dovolací důvod neumožňuje takové vady zaměřené proti nesprávnosti skutkových zjištění namítat. Výjimku z tohoto pravidla představuje námitka porušení pravidel spravedlivého procesu stanovená článkem 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (k tomu srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl.ÚS-st. 38/14, vyhlášeno jako sdělení Ústavního soudu pod č. [40/2014](#) Sb., uveřejněno pod st. č. 38/14 ve sv. 72 Sb. nál. a usn. ÚS ČR). K takovému přezkumu by však bylo možné přikročit jen tehdy, když by došlo k extrémním nedostatkům, což by nastalo, kdyby byla zjištěna zjevná absence srozumitelného odůvodnění rozsudku, kardinální logické rozpory ve skutkových zjištěních a z nich vyvozených právních závěrech, opomenutí a nehodnocení stěžejních důkazů atp. (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2000, sp. zn. II. ÚS 215/99, dále ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 30. 11. 1995, sp. zn. III. ÚS 166/95 nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. III. ÚS 376/03).

24. Posoudí-li se z těchto hledisek přezkoumávané dovolání, je zřejmé, že obviněný dostal uvedeným hlediskům v té části, v níž vytýkal, že soudy nesprávně právně jeho čin posoudily a nevhodně aplikovaly ustanovení § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a rovněž tam, kde namítal nesprávnost úsudku soudů ohledně okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 325 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Tyto námitky korespondují s dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jenž po formální stránce naplňuje, a tato skutečnost se odráží i v možnosti naplnění důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Z těchto důvodů, když Nejvyšší soud zjistil, že dovolání netrpí vadami, pro které by jej mohl podle § 265i odst. 1 tr. ř. odmítnout, přezkoumal v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející.

V. K námitkám proti nesprávnosti skutku

25. Obviněný podané dovolání zaměřil proti vadnosti právní kvalifikace, s čímž se Nejvyšší soud v některých směrech ztotožnil, ale své výhrady soustředil rovněž proti učiněným skutkovým zjištěním, pro něž v dovolacím řízení není opora. Skutkové námitky pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. podřadit nelze, avšak pokud obviněný tvrdil, že nesprávným postupem soudů došlo k extrémním vadám v provedeném dokazování, bylo třeba se nejprve vypořádat s tím, že přezkoumávaná rozhodnutí takovými nedostatky netrpí, a to z hledisek spravedlivého procesu (srov. článek 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Nejvyšší soud proto posuzoval, zda závěry uvedené ve výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně mají oporu ve výsledcích provedeného dokazování, a zda byly soudem prvního stupně uváženy všechny rozhodné skutečnosti a dodržena procesní pravidla, která jsou mu zákonem uložena. Teprve po vyloučení takových skutkových vad mohl přezkoumávat, zda soudy dostatečně uvážily všechny skutečnosti významné pro závěry o naplnění znaků zločinu podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, vůči nimž obviněný své dovolání důvodně zaměřil.

26. Je třeba předeslat, že obviněný námitky o tzv. extrémním nesouladu mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními podložil pouze obecnými výhradami, neboť poukazoval zejména na nepřezkoumatelnost rozhodnutí, proti nimž dovolání směřuje. Dále vytýkal vadnost všech výroků a namítal pochybení jak ve vztahu ke skutkovým zjištěním o průběhu činu, tak i ve vztahu k použité právní kvalifikaci. Tato tvrzení však nelze zcela akceptovat, protože Nejvyšší soud neshledal u právního posouzení činu, jenž je obviněnému kladen za vinu podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, žádné vady, které by svědčily o nedůslednosti soudů ve skutkových nebo právních závěrech.

Výsledky provedeného dokazování bylo objasněno, že jednání obviněného spočívalo v tom, že poškozenou H. F. jako zaměstnankyni úřadu práce fyzicky fackou napadl. Z rozhodnutí soudů je rovněž patrné, a to i přes výhrady obviněného, že se s jeho námitkami řádně vypořádaly a nepochybily, pokud nevyslechly znalce MUDr. M.B. Nelze přisvědčit ani tomu, že soudy vadně hodnotily jeho výpověď a výpovědi svědků ve věci vyslechnutých a nezohlednily závěry vyplývající ze znaleckého posudku obhajoby z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství a forenzní traumatologie.

27. Skutkové námitky obviněného nelze akceptovat také proto, že nemají potřebný a nezbytný odraz ve výsledcích provedeného dokazování, resp. jsou s ním zcela v rozporu. Pro tento závěr Nejvyšší soud vychází z obsahu přezkoumávaných rozhodnutí a připojeného spisovaného materiálu, z něhož je zřejmé, že soud vyslechl obviněného (č. l. 284 až 289 spisu), poškozenou (č. l. 289 až 293 spisu) i svědky J. K. (č. l. 293 až 294 spisu), J. D. (č. l. 296 až 297 spisu), J. B. (č. l. 297 až 298 spisu), K. J. (č. l. 294 až 296 spisu) a H. S. (č. l. 303 až 307 spisu). Provedl důkaz znaleckými posudky a výsledky znalců z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství MUDr. O.P. – T. (č. l. 79 až 83, 321 až 322 a 388 až 390 spisu), odvětví psychiatrie MUDr. P.N. (č. l. 86 až 99, 320 až 321 a 385 až 388 spisu), znaleckými posudky obhajoby z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství a forenzní traumatologie MUDr. M.B. (č. l. 309 až 314 spisu) a odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie PhDr. Z.Ch. (č. l. 364 až 377 spisu). Provedl i další listinné důkazy, z nichž lze zmínit zejména lékařské zprávy o ošetření poškozené (č. l. 153 až 170 spisu). Tyto důkazy nalézací soud hodnotil způsobem popsaným v bodech 2. až 14. rozsudku, přičemž reagoval i na obhajobu obviněného a vysvětlil své úvahy vztahující se k právnímu posouzení věci. Odvolací soud na podkladě odvolání obviněného přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně, a rovněž zkoumal obsah jím konkrétně uvedených námitek, jimiž se zabýval a v potřebné míře na ně reagoval se závěrem, že je neshledal důvodnými (srov. body 4. až 7. usnesení odvolacího soudu). Soudy tak provedly dostupné důkazy a braly do úvahy důkazní návrhy obviněného. Pokud vytýkal, že nevyslechly znalce MUDr. M.B., je třeba se ztotožnit s vyjádřením státního zástupce, že soud jej bezvýsledně k hlavnímu líčení několikrát předvolával a i bez jeho osobního slyšení byl závěr o povaze somatického zranění v podobě podvrtnutí krční páteře, které poškozená utrpěla, v jeho zpracovaném písemném posudku dostatečným způsobem a řádně objasněn ostatními provedenými důkazy. Z lékařských zpráv je patrné, že poškozená uvedené zranění utrpěla a bylo v příčinné souvislosti s jednáním obviněného, což svědčí o tom, proč soud prvního stupně nepřistoupil na návrh obviněného jmenovaného znalce dále k soudu předvolávat. Odvolací soud, který se s důkazními návrhy obviněného znovu sám z hlediska jeho výhrad uplatněných v odvolání zabýval, po vlastním uvážení rozhodných skutečností dospěl k témuž závěru, že provádět obviněným požadované další dokazování, by bylo nadbytečné, a proto návrh na doplnění dokazování výsledkem znalce MUDr. M.B. zamítl (srov. bod 6. usnesení odvolacího soudu). Nejednalo se tudíž o důkaz, který by nebyl proveden nebo hodnocen způsobem stanoveným zákonem, tj. důkaz, o němž v řízení nebylo soudem vůbec rozhodnuto, protože tzv. opomenutý důkaz se týká procesní situace, kdy dojde k zamítnutí již navrženého důkazu a posléze o něm ve vlastních rozhodovacích důvodech, ve vztahu k jeho zamítnutí, není zmínka buď žádná, či toliko okrajová a obecná, neodpovídající povaze a závažnosti věci [srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2006, sp. zn. II. ÚS 262/04, ze dne 8. 12. 2009, sp. zn. I. ÚS 118/09, či ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. III. ÚS 3320/09, a další].

28. Z hlediska dalších procesních námitek obviněného neshledal Nejvyšší soud pochybení, která by svědčila o porušení zásad uvedených v § 2 odst. 5 a 6 tr. ř. a § 125, resp. § 134 odst. 2 tr. ř. Soudy dostatečně respektovaly a dodržely své povinnosti důkazní postup detailně popsat a přesvědčivě odůvodnit (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2000 sp. zn. III. ÚS 463/2000). Rovněž vyložily, jak se vypořádaly s obhajobou obviněného, proč jí neuvěřily, a proč naopak vzaly za podklad svých skutkových závěrů znění lékařských zpráv a výpovědi poškozené a svědkyň K. J. a J. K. Respektovaly i obviněným namítaná „tvrzení proti tvrzení“, neboť měly na paměti, že v takové situaci

obecné soudy rozhodně nemohou opomenout, je-li u svědka či svědků, jejichž výpověď stojí proti výpovědi obviněného, objektivně přítomna pochybnost o jejich nezainteresovanosti na výsledku řízení, a že uvedená povinnost obecných soudů je pak ještě zvýrazněna v případech, kdy taková svědecká výpověď či svědecké výpovědi, stojící proti výpovědi obviněného, představují jediný přímý důkaz, z něhož má být prokázána vina obviněného (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 520/16). Z uvedených důvodů, kdy výsledky provedení dokazování dávají dostatečný podklad pro závěry o vině obviněného, nebyl prostor pro námitky o porušení presumpce nevinny a z ní pramenícího principu *in dubio pro reo*, jak obviněný vytýkal [srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 7. 2012, sp. zn. III. ÚS 1806/09], čemuž soudy v posuzované věci dostaly (srov. bod 14. rozsudku soudu prvního stupně a bod 5. usnesení odvolacího soudu).

29. Nejvyšší soud ze všech rozvedených důvodů konstatuje, že žádné známky libovůle nebo snahy vyhnout se plnění svých povinností ve vztahu k rozsahu a způsobu provedení dokazování neobjevil. Nejedná se ani o případnou existenci tzv. deformace důkazů, tj. vyvozování skutkových zjištění, která v žádném smyslu nevyplývají z provedení dokazování [srov. náleží Ústavního soudu ze dne 14. 7. 2010, sp. zn. IV. ÚS 1235/09), či ze dne 4. 6. 1998, sp. zn. III. ÚS 398/97]. Pravidla spravedlivého procesu v této věci porušena nebyla, i když je třeba zdůraznit, že ani toto právo nezaručuje jednotlivci přímo nárok na rozhodnutí odpovídající jeho názoru, ale zajišťuje mu právo na spravedlivé soudní řízení, čemuž soudy v posuzované věci dostaly, neboť provedly dostatek důkazů za účelem náležitého objasnění skutkového stavu bez důvodných pochybností (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2013, sp. zn. II. ÚS 2800/11, ze dne 19. 10. 2010, sp. zn. II. ÚS 1067/10, či ze dne 4. 12. 2013, sp. zn. IV. ÚS 1326/13, aj.).

30. Skutková zjištění soudů, učiněná na základě zákonem předepsaného a ničím nezpochybněného procesu, jsou tedy dostatečným základem pro právní závěry na nich vystavěné, a Nejvyššímu soudu proto nic nebránilo v tom, aby za podklad pro posouzení správnosti právní kvalifikace podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku vzal skutková zjištění v podobě, v jaké byla popsána ve výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně.

VI. K posouzení jednání podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku

31. Na základě těchto závěrů není dovolání obviněného důvodné v části, v níž brojil proti vadnosti skutkových závěrů vztahujících se k základní skutkové podstatě trestného činu podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, protože soudy v souladu se všemi procesními pravidly objasnily že „...obviněný v kanceláři č. 433 při vyřizování žádosti o podporu v nezaměstnanosti nejdříve slovně vulgárně napadal poškozenou H. F., referentku zaměstnanosti Úřadu práce v Kladně, rozhodující o přiznání podpory v nezaměstnanosti, následně po výzvě ze strany poškozené, aby doplnil údaje v evidenci uchazečů, se slovy, že si jde stěžovat, při odchodu z kanceláře jí fyzicky napadl tak, že ji otevřenou dlaní udeřil do levé tváře a dále pokračoval ve slovním vulgárním napadání poškozené...“. Není zpochybněn ani závěr, že v takto popsaném jednání je zřejmý úmyslný projev násilí vůči poškozené, který byl iniciován jeho vlastní nespokojeností se způsobem vyřizování žádosti na úřadu práce. Jednalo se o nezvládnutý afekt vedoucí k útoku na poškozenou, která byla v dané chvíli úřední osobou podle § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, vykonávala své pracovní povinnosti vycházející z pravomoci úřední osoby a řešila záležitosti obviněného vztahující se k jeho požadavku na přiznání podpory v nezaměstnanosti (srov. bod 14. rozsudku soudu prvního stupně).

32. Nejvyšší soud k těmto správným názorům soudů nižších stupňů dodává, že důvodnost obviněným uvedených výhrad proti základní skutkové podstatě posuzoval na podkladě skutkového stavu, jenž byl zjištěn soudem prvního stupně [(viz bod 1. tohoto usnesení), srov. náleží Ústavního soudu ze dne 8. 7. 2003, sp. zn. IV. ÚS 564/02, či usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. III. ÚS 282/03, aj.]. Na jeho podkladě posuzoval, zda jsou naplněny znaky přečinu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, jehož se dopustí ten, kdo užije násilí v úmyslu působit na

výkon pravomoci úřední osoby.

33. Pokud obviněný tvrdil, že v době, kdy měl poškozenou uhodit, na ni nemohl působit jako na úřední osobu, která plní své povinnosti, neboť oba dva považovali jejich schůzku za skončenou, je k tomu vhodné doplnit, že z časového hlediska musí užití násilí při jednání, které je uvedeno v dané základní skutkové podstatě, buď předcházet výkonu pravomoci, nebo k němu musí dojít při výkonu pravomoci (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. (§ 140-421). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3128). Výkonem pravomoci je třeba rozumět zejména rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob (srov. rozhodnutí č. 48/1972 a č. [19/1981](#) Sb. rozh. tr.). Je v něm vždy obsažen prvek moci a prvek rozhodování. Proces rozhodování zahrnuje fázi přípravnou, fázi vlastního přijetí rozhodnutí (jeho učinění) a konečně fázi výkonu tohoto rozhodnutí, a je-li s pojmem pravomoc spojena fáze druhá a třetí, tj. vlastní rozhodnutí a exekuce, potom i věcná příprava takového rozhodnutí, bez níž by nemohlo být učiněno, pod pojem pravomoci nutně spadá také; je-li projevem pravomoci i výkon přijatých rozhodnutí, logicky tím spíše, jím musí být i podmínka, bez které by předmětného rozhodnutí ani jeho výkonu nebylo (viz náleží Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 371/1999). Pravomoc úředních osob je vymezena příslušnými zákony a právními normami na základě zákona vydanými a může být vykonávána jen na základě zákona a v jeho mezích (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. (§ 140-421). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3128).

34. V přezkoumávané věci k činu došlo v situaci, kdy obviněný byl žádat o přiznání podpory v nezaměstnanosti, již poškozená bezprostředně nevyhověla, ale na základě požadavku obviněného, připustila doplnění údajů, a proto společně odcházeli záležitost dořešit k nadřízenému poškozené, přičemž při odchodu z kanceláře dal obviněný poškozené facku. Jednal tak vůči referentce zaměstnanosti na krajské pobočce Úřadu práce v Kladně při tom, když posuzovala jeho žádost na podporu v nezaměstnanosti, což plně souviselo s popisem její pracovní činnosti jako zaměstnance tohoto úřadu (č. l. 128 spisu). K jednání obviněného tak došlo při činnosti vycházející z postavení úřední osoby, jejíž náplní bylo i odborné zpracování rozhodnutí o nepřiznání podpory v nezaměstnanosti. Toto oprávnění plyne též z § 39 odst. 3 zákona č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti, podle kterého o podpoře v nezaměstnanosti rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce. Děje se tak ve správním řízení, v jehož rámci uchazeč o zaměstnání dokládá všechny potřebné podklady související se započitatelnou dobou rozhodnou pro to, zda vznikl nárok, jakož i doklady osvědčující předchozí příjmy, které jsou rozhodné pro výpočet výše podpory v nezaměstnanosti (srov. STEINICHOVÁ, L. a kol. Komentář k § 39 odst. 3 zákona č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti. Dostupný ke dni 29. 1. 2020 v právním informačním systému ASPI).

34. Nejvyšší soud se proto plně ztotožnil se závěry učiněnými soudy prvního a druhého stupně v přezkoumávaných rozhodnutích a nemohl přisvědčit obviněnému, s nímž se ztotožňoval i státní zástupce, že by se obviněný mohl uvedeného činu dopustit pro výkon pravomoci podle § 325 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, a nikoliv podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, jak rozhodly soudy obou stupňů.

35. Je totiž třeba vycházet z konkrétního výkonu pravomoci, v jejíž souvislosti je na úřední osobu působeno. Pro posouzení činu podle § 325 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku v této věci splněny podmínky nejsou, neboť proto, aby bylo násilí užito „pro výkon pravomoci úřední osoby“, by k němu nesmělo dojít v bezprostřední souvislosti (tj. při výkonu) s výkonem konkrétních pravomocí, tak jako tomu bylo v této věci, ale v časově odlišné situaci, kdy úřední osoba v rámci své pravomoci přímo nejedná, ale pachatel na ní působí před tím, než takový úkon má provést, anebo po tom, kdy tak již učinila. Rozlišení zde spočívá jak v časovém odstupu, tak i v subjektivním přístupu pachatele, který podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku násilí užije v úmyslu působit na takový výkon pravomoci, tzn., že se zde vyžaduje tzv. druhý úmysl, který rozvíjí subjektivní stránku, neboť musí být tato alternativa spáchána v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby, který zákon u alternativy podle § 325

odst. 1 písm. b) tr. zákoníku nestanoví, protože u něho postačí, že pachatel úmyslně jedná pro „výkon pravomoci“.

36. Objektivní stránka trestného činu podle § 325 odst. 1 tr. zákoníku spočívá v obou alternativách v užití násilí. Obě alternativy pod písmeny a) i b) se liší s ohledem na vymezení subjektivní stránky v časové odlišnosti. V případě § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku může pachatel jednat před vlastním výkonem pravomoci úřední osoby nebo později při jejím výkonu. Jednání uvedené v § 325 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku je možné uskutečnit sice též při výkonu pravomoci úřední osoby, nikoliv však v bezprostřední souvislosti, nebo i po jejím výkonu, kdy je nerozhodné, zda napadený již přestal být úřední osobou. Podstatné je, že úřední osobou byl v době výkonu pravomoci a pro tento výkon pachatel násilí použil (srov. rozhodnutí č. [22/1966](#) Sb. rozh. tr.).

37. Pokud jde o tzv. druhý úmysl pod písmenem a) § 325 odst. 1 tr. zákoníku tj. užití násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby, pachatel zde jedná v úmyslu ovlivnit současně prováděný nebo budoucí výkon pravomoci úřední osobou. V případě úmyslného jednání pro výkon pravomoci pod písmenem b), pachatel jedná buď při výkonu této pravomoci, nebo po skončení tohoto výkonu pravomoci s pohnutkou pomstít se za již provedený výkon pravomoci. Jde o případ msty za to, jak úřední osoba svou pravomoc vykonávala nebo vykonává (srov. KUCHTA, J. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část. 1 vydání. Praha : C. H. Beck. 2009, s. 549).

38. V posuzovaném případě obviněný násilí proti poškozené užil v době řízení o podporu v nezaměstnanosti, kdy odmítal připustit, že jeho žádosti nebude možné vyhovět, dožadoval se doplnění dalších podkladů, k čemuž ho poškozená podle vymezení skutku ve výroku o vině také vybídla výzvou, aby doplnil údaje v evidenci uchazečů. Podle výpovědi svědkyně K. J. poškozená obviněného vyzvala, aby šli společně k jejímu nadřízenému, o což nespokojený obviněný usiloval. K úderu obviněného došlo v této situaci při odchodu z kanceláře poškozené, když zamykala dveře, tedy na cestě k jejímu nadřízenému. Je tak patrné, že její výkon pravomoci ještě neskončil, o žádosti obviněného o podporu v nezaměstnanosti nebylo definitivně rozhodnuto, a k užití násilí obviněného vůči pracovníci úřadu práce proto došlo v úmyslu působit na výkon její pravomoci, tedy podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Proto nejsou důvodné výhrady, že soudy měly uvedený čin posoudit podle § 325 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku.

39. K výhradám obviněného proti naplnění subjektivní stránky je třeba uvést, že pokud vůči svému zavinění brojil tvrzeními v rozporu se skutkovými zjištěními, že poškozené facku nedal, a to pro nedostatek místa v prostoru u dveří, kde k činu došlo, a s odkazem na znalecký posudek PhDr. Z.Ch. dodal, že jednal spíše nevědomky, jde o popis události mimo učiněná skutková zjištění, pro něž není v dokazování žádný prostor. S ohledem na jiné obviněným uváděné skutečnosti spíše korespondující s učiněnými skutkovými zjištěními, týkajícími se subjektivní stránky, Nejvyšší soud zdůrazňuje, že vychází ze skutku, jak byl soudy popsán ve výroku rozsudku soudu prvního stupně. Podle něho je třeba na zavinění obviněného usuzovat, a to z hlediska jeho vnitřního vztahu k následku jeho jednání s tím, že soudy subjektivní stránku činu obviněného posuzovaly ze všech okolností případu, za kterých ke spáchání trestného činu došlo [srov. stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu SSR ze dne 30. 11. 1970, sp. zn. Tpj 28/70-III., (uveřejněné pod č. [19/1971](#) Sb. rozh. tr., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 5. 2010, sp. zn. 8 Tdo 394/2010, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2001, sp. zn. 5 Tz 225/2001, či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. IV. ÚS 2728/12].

40. Závěry, k nimž soudy o zavinění obviněného ve vztahu k základní skutkové podstatě podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku došly, opřely o výsledky provedeného dokazování. S ohledem na povahu činu, jehož se obviněný dopustil, a okolnosti, za nichž jej spáchal, soudy obou stupňů shledaly, že se obviněný činu dopustil v úmyslu přímém [§ 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku], protože se nechtěl podvolit tomu, že mu poškozená v jeho žádosti zcela nevyhověla, a požadovala na něm, aby doložil chybějící podklady, a proto ji udeřil. Jednal tedy jak chtěně, tak i s plným uvědoměním si toho, že

takové jednání směřuje proti úřednici proto, že nesplnila jeho očekávání při vyřizování jeho žádosti, tedy v přímém působení na výkon její pravomoci. K naplnění zákonných znaků tohoto trestného činu se nevyžaduje, aby došlo k újmě na zdraví dotčené úřední osoby, a tudíž nebylo podstatné, že jí fackou nezpůsobil přímo takové zranění, které by představovalo újmu na zdraví ve smyslu § 122 odst. 1 tr. zákoníku (srov. rozhodnutí č. [39/2013](#) Sb. rozh. tr.). Podstatné bylo, že užil násilí, tedy zaútočil na poškozenou fackou, kterou jí zasáhl dlaní do levé tváře. Takové násilí bylo chtěným a cíleným jednáním, jímž obviněný chtěl působit na výkon pravomoci poškozené. Z uvedených důvodů není rozhodné, jak se toto násilí (ve smyslu nyní posuzované základní skutkové podstaty) na poškozené projevilo v podvrtnutí páteře, avšak bez toho, aby dosáhlo povahy újmy na zdraví podle § 122 odst. 1 tr. zákoníku. Tyto případné úvahy mají význam pouze pro závěry ve smyslu § 325 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku (viz níže).

41. Ze všech uvedených důvodů nebylo možné přisvědčit skutkovým ani právním výhradám obviněného proti základní skutkové podstatě, a Nejvyšší soud se ztotožnil se soudy nižších stupňů, že naplnil po formální stránce znaky přečinu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

VII. K nedostatkům v posouzení těžké újmy

42. Stejný závěr však nebylo možné učinit ohledně kvalifikované skutkové podstaty podle § 325 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku spočívající ve způsobení těžké újmy na zdraví u poškozené, protože soudy v potřebné míře neuvážily všechny rozhodné skutečnosti významné pro závěr o těžké újmě na zdraví, jak ji stanoví § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku, vůči níž obviněný v dovolání vznesl výhrady. Jen pro úplnost je třeba dodat, že tuto výhradu obviněného připustil i státní zástupce, avšak s tím, že by se jí Nejvyšší soud neměl zabývat, protože námitky obviněného byly jen stručné a pouze na bázi nesouhlasu s tím, jak byl vznik této poruchy prokázán, neboť brojil proti tomu, že takový závěr učinil znalec a nikoliv soud. Nejvyšší soud však podle obsahu podaného dovolání shledal, že byť obviněný na tuto skutečnost poukázal, podstata jeho námitek spočívala v tom, že těžkou újmu poškozené nezpůsobil. Rovněž zdůraznil, že soudy nebraly pro uvedený právní závěr do úvahy, jaký byl skutečný zdravotní stav poškozené, když v době, kdy měla být vážně omezena v obvyklém způsobu života, vycestovala bez obtíží na plánovanou dovolenou. Protože Nejvyšší soud shledal v těchto výhradách hmotněprávní námitky korespondující s důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., zkoumal, zda jsou důvodné, a dospěl k závěru, že přezkoumávané rozhodnutí je v této části výroku o vině vadné, a tedy obviněným uváděným nedostatkům přisvědčil.

43. Soudy obou stupňů ohledně uvedené okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 325 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku vycházely ze skutkového zjištění uvedeného v rozsudku soudu prvního stupně že „...poškozená v důsledku fyzického napadení utrpěla poranění spočívající v podvrtnutí krční páteře s následným omezením v běžném způsobu života po dobu znehybnění krční páteře zpevňovacím límcem, tj. po dobu tří týdnů bolestmi a obtížemi při pohybu hlavou, dále se u ní v přímé souvislosti s popsáním jednáním rozvinula posttraumatická stresová porucha s následným omezením v běžném způsobu života po dobu přibližně dvou měsíců s řadou neurotických obtíží, vyžadujících si nasazení medikace, dlouhodobým narušením osobní pohody a narušením pracovní a osobní výkonnosti...“.

44. Soud prvního stupně v takto popsaných obtížích shledal těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku a podle bodu 14. rozsudku dospěl k závěru, že vlivem jednání obviněného se u poškozené rozvinula posttraumatická stresová porucha, která ji omezila v běžném způsobu života, po dobu delší než šest týdnů, a že jí během léčení musela být nasazena medikace a poškozená byla vyřazena z běžného osobního i pracovního života, po dobu nejméně dvou měsíců. Poukázal na obsah lékařských zpráv i znaleckých posudků z odvětví soudního lékařství i psychiatrie. Odvolací soud se s těmito závěry ztotožnil a k právnímu závěru o vzniku těžké újmy na zdraví v podobě posttraumatické

stresové poruchy toliko krátce shrnul, že vznikla v příčinné souvislosti s jednáním obviněného, což jednoznačně vyplynulo z provedeného dokazování, a to nejen z výpovědi poškozené, ale především ze znaleckého posudku MUDr. P.N. (viz bod 7. usnesení odvolacího soudu).

45. Nejvyšší soud tyto závěry soudů nepovažuje za dostatečné pro závěr, že se o těžkou újmu ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku skutečně jedná, protože jak popis zdravotních problémů, jimiž poškozená trpěla, tak i to, jak byla skutečně omezena v obvyklém životě, na základě uvedeného vysvětlení i stávajícího dokazování vzbuzuje pochybnosti. Zejména soudy při tomto jen velmi stručném shrnutí závěrů znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, nebraly do úvahy všechny jím uváděné skutečnosti, a okolnosti, které měly k dispozici o způsobu života poškozené poté, co k trestnému jednání obviněného došlo, neposuzovaly dostatečně objektivně tak, aby jejich závěr mohl bez obtíží obstát. Chybí i konkrétní uvedení toho, jak přesně zasahovala posttraumatická stresová porucha do zvyklostí poškozené, obstarávání jejích životních potřeb či uspořádání sociálních poměrů, a to po celou dobu trvání poruchy, nikoliv jen po kratší dobu, neboť dostatečným podkladem nejsou ani informace v odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí. Soudy se v tomto případě neřídily nejen zákonným vymezením těžké újmy na zdraví, ale ani judikaturou určující na základě jakých podmínek je možné u posttraumatické poruchy dojít k závěru, že se jedná o těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku.

46. Těžkou újmu na zdraví se podle § 122 odst. 2 tr. zákoníku rozumí vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění spočívající v postižení či újmě vymezené pod písmeny a) až i) § 122 odst. 2 tr. zákoníku ustanovení. Určení, zda v konkrétním případě jde o některý druh těžké újmy na zdraví, je otázkou právní, jejíž řešení přísluší orgánům činným v trestním řízení a v konečné fázi soudu. Pro pojem těžká újma na zdraví platí v podstatě tatáž kritéria, jako pro výklad pojmu „ublížení na zdraví“, přičemž rozdíl mezi těmito pojmy spočívá především v tom, že při těžké újmě na zdraví musí jít o vážnou poruchu zdraví nebo vážné onemocnění, a dále v tom, že porucha zdraví musí mít delší trvání, což zákon v § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku vyjadřuje slovy „delší dobu trvající porucha zdraví“ [srov. zhodnocení Nejvyššího soudu ze dne 2. 7. 1965, sp. zn. Pls 5/65 (uveřejněné pod č. II/1965 Sb. rozh. tr.)]. U jednotlivých druhů těžké újmy na zdraví bude třeba někdy zjišťovat, do jaké míry byly následky způsobeny vývojovou vadou nebo nemocí či defektem trvajícími již před poškozením, aniž si poškozený musel uvědomit jejich přítomnost, k čemuž by se měli vyslovit zejména znalci (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. (§ 140-421). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1317 a 1318)

47. Za těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku je třeba považovat určitou dobu trvající poruchu zdraví, spočívající ve vážné poruše zdraví nebo vážném onemocnění, které omezovaly způsob života poškozeného nejméně po dobu šesti týdnů [srov. č. 9/1981/II Sb. rozh. tr. a č. [51/1983](#) Sb. rozh. tr.].

48. Pro závěr o tom, že posttraumatická stresová porucha je delší dobu trvající poruchou zdraví, a tedy těžkou újmu na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku, zásadně nestačí zjištění o jejím přetrvávání po relativně dlouhou dobu, ale je nutné, aby představovala velmi citelnou újmu v obvyklém způsobu života poškozeného. Musí být spojena s takovými potížemi, které nejenže trvají delší dobu, ale poškozenému brání v obvyklém způsobu života, do něhož mu vážně zasahují tak, že se nemůže projevovat a chovat podle svých zvyklostí a obstarávat si obvyklým způsobem své životní potřeby a uspořádat své sociální poměry [srov. rozhodnutí č. [29/2018](#) Sb. rozh. tr.]. Vážná porucha zdraví u poškozeného se pak musí projevovat nejméně šest týdnů, přičemž intenzita tohoto onemocnění musí být trvalá, resp. se musí po celou tuto dobu u poškozeného projevovat příznaky odpovídající těžké újmě na zdraví, které představují velmi citelnou újmu v obvyklém způsobu života. Doba šesti týdnů je přitom podle konstantní judikatury hraničním (minimálním) časovým úsekem, v němž se musí intenzivní obtíže vyskytovat, a až poté může dojít k jejich zeslabování.

49. Pokud jde o vznik posttraumatické stresové poruchy, ta může u poškozeného v různé intenzitě přetrvávat po relativně dlouhou dobu, avšak o těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku se může jednat jen v případě, že tato psychická porucha se po delší dobu (tj. obecně alespoň kolem šesti týdnů) projevuje jako vážná porucha zdraví. Tento zákonný znak plyne z návěty § 122 odst. 2 tr. zákoníku, podle níž musí jít o vážnou poruchu zdraví srovnatelnou s jinými vážnými poruchami zdraví (nebo vážnými onemocněními) obsaženými v ostatních alternativách tohoto zákonného ustanovení, jako je např. ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, mučivé útrapy, poškození důležitého orgánu apod. [srov. přiměřeně rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 12. 2016, sp. zn. 2 To 107/2016 (uveřejněný v Trestněprávní revue, ročník 2017, seš. 3, str. 77)].

50. Je však třeba poukázat na to, že závěr o tom, zda se jedná o těžkou újmu na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku, je závěrem právním, který ve finále musí učinit soud, a to na podkladě skutečností, které mají podklad v obsahu spisu. Pokud jde o původ této těžké újmy, vycházejí soudy ze znaleckých posudků z oborů, jichž se fyzická nebo psychická porucha týká. Jde-li o objasnění otázky existence posttraumatické stresové poruchy, jedná se o otázku ryze odbornou, pro jejíž zodpovězení je významným důkazem znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Ten musí obsahovat popis konkrétních projevů posttraumatické stresové poruchy u poškozeného, tj. uvedení skutečností, v jakých sférách života poškozeného se tato porucha projevila a po jakou dobu a v jaké intenzitě ho omezila v obvyklém způsobu života. Takto musí být zadavatelem znalecký úkol vymezen. Nestačí jen znalcovo konstatování, že v důsledku jednání obviněného tato posttraumatická stresová porucha u poškozeného nastala. Jen při zodpovězení těchto otázek lze totiž rozhodnout, zda se tato posttraumatická stresová porucha projevila jako vážná porucha zdraví [srov. rozhodnutí č. [13/2019](#) Sb. rozh. tr.].

51. Posoudí-li se závěry soudů obou stupňů v nyní zkoumané věci, je zřejmé, že uvedenými kritérii se zcela důsledně neřídily. Pro objasnění otázky vzniku posttraumatické stresové poruchy u poškozené byl MUDr. P.N. zpracován znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie (č. l. 86 až 99 spisu), jehož úkolem bylo zodpovědět otázky, zda poškozená trpěla či trpí v důsledku napadení ze dne 12. 1. 2016 posttraumatickým syndromem a v případě, že ano, zda byla v souvislosti s ním omezena v běžném způsobu života, jakým způsobem se tak dělo a jak dlouhou dobu. Znalec tomuto zadání vyhověl zčásti, neboť problémy poškozené zcela dostatečně nekonkretizoval, ale podal je spíše obecně, bez zasazení do nezbytných časových souvislostí, když po posouzení rozvedených podkladů shledal u poškozené posttraumatickou stresovou poruchu. Tento závěr je odborným stanoviskem znalce, pro něž jsou v obsahu znaleckého posudku sice uvedeny podklady, nikoliv již pro mylné posouzení toho, v jaké intenzitě a které životní funkce byly u poškozené omezeny, nebo jaké činnosti nemohla vůbec vykonávat.

52. Povinností soudu bylo, aby v souladu se shora uvedenou judikaturou na základě tohoto posudku zkoumal, zda při existenci zjištěné posttraumatické stresové poruchy u poškozené byly naplněny podmínky pro závěr o jejím dlouhodobém přetrvání (minimálně po dobu šesti týdnů), a zda existovala v takové intenzitě, aby po celou tuto dobu odpovídala obdobné povaze jakékoliv jiné vážné poruchy vymezené v dalších alternativách odstavce 2 § 122 tr. zákoníku. Nepostačuje totiž, aby tato posttraumatická stresová porucha po uvedenou dobu jen trvala, protože okolnost, že někdo posttraumatickou poruchou trpí, ještě sama o sobě nemůže vést k závěru, že jde o vážnou poruchu zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 tr. zákoníku, ale podstatné bylo, že poškozenou vážným způsobem po dobu šesti týdnů omezovala v běžném způsobu života.

53. Nejvyšší soud proto v této věci nepochybuje o tom, že poškozená v důsledku jednání obviněného uvedenou posttraumatickou stresovou poruchu utrpěla, ale zjištěnými skutečnostmi, jak jsou ve věci dosud prokázány, a na něž soudy v odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí dostatečně nereagovaly, nebylo objasněno, zda tato porucha po celou dobu vykazovala takové omezení poškozené v obvyklém způsobu života, aby dosahovala intenzity vážné újmy na zdraví po dobu šesti

týdnů. Dosavadní výsledky provedeného dokazování totiž pro takový závěr nepostačují, případně závěry soudů zpochybňují.

54. Uvedené pochybnosti vyplývají zejména ze znaleckého posudku MUDr. P.N., jemuž poškozená při vyšetření dne 18. 3. 2016, při popisu svých subjektivních potíží, uvedla, že intenzivně špatně se cítila asi čtrnáct dní po útoku. Zklidnila se, až když se rozhodla dát výpověď na Úřadu práce, což bylo 7. 3. 2016 (č. l. 95 spisu). Znalec uvedl, že trpěla řadou neurotických potíží, potížemi úzkostného charakteru, byla narušena její osobní svoboda a pracovní a osobní výkonnost (č. l. 96 až 98 spisu). Tyto obecné závěry však nejsou konkrétně časově ohraničeny a nepromítají se do nich konkrétní projevy vztahující se k obvyklému životu poškozené, aby bylo možné z právního hlediska posoudit, zda měly povahu těžké újmy či nikoliv.

55. Podrobnější rozvedení těchto skutečností nevyplývalo ani z výpovědi znalce MUDr. P.N. při jeho výslechu mimo hlavní líčení dne 11. 7. 2017 (č. l. 320 a 321 spisu), kde uvedl že „porucha poškozené trvala po několik týdnů, přičemž většinou taková porucha odezní do dvou měsíců. Tato byla spíše lehčího rázu, byly nasazeny léky, ale průběh poruchy nevedl k systematické poruchové ambulanci terapii. Omezení v běžném způsobu života trvalo od dvou týdnů do několika týdnů navíc.“ Znalec tento svůj závěr učinil velmi neurčitě, a protože jej soud k tomu nevedl, nezaměřil se na to, o jaké konkrétní projevy poruchy se u poškozené jednalo a jakými konkrétními problémy projevujícími se v jejím osobním životě trpěla. Neuvedl ani to, jaká byla jejich intenzita, tedy např. z této výpovědi nevyplývalo, co poškozená nemohla činit, nebo co konala jinak, jak hluboce byla její psychika narušena ve smyslu komunikace s ostatními lidmi, a v čem se to projevovalo, apod. Uvedené nejasnosti nebyly odstraněny ani k dotazu státního zástupce. Naopak na jejich podkladě vyplynulo, že závažné omezení poškozené po celou dobu minimálně šesti týdnů netrvalo, protože znalec specifikoval, že „sama poškozená mu sdělila, že subjektivní velké potíže nebo omezení vnímala asi čtrnáct dní, a pak ta porucha postupně odeznívala, přičemž do dvou měsíců bylo po poruše“.

56. Z uvedeného je tedy zřejmé, že Nejvyšším soudem vyjádřené pochybnosti, zda uvedené trauma obviněnou v podobě vážné poruchy zdraví omezovalo na životě po dobu požadovaných šesti týdnů, jsou oprávněné, neboť znalec rovněž dodal, že „po dobu těch čtrnácti dní, kdy byly potíže hodně intenzivní, tak to mělo vliv na pracovní schopnost, rodinné prožívání a výkon partnerských i rodičovských funkcí poškozené, jednalo se o poměrně intenzivní vliv, který pak začal odeznívat a postupně se ztratil úplně.“ Jestliže veškeré potíže spojené s posttraumatickou stresovou poruchou u poškozené zcela odplynuly po šesti týdnech trvání této poruchy, tak to uvedenou pochybnost vyjádřenou dovolacím soudem pouze utvrzuje, neboť po celou tuto dobu, při zeslabujících se příznacích uvedené poruchy, nemohlo mít onemocnění poškozené nezbytnou výraznou intenzitu dosahující vážné újmy na zdraví i na jejím konci. Uvedený slábnoucí účinek totiž zmírňoval ovlivnění poškozené v obvyklém způsobu života, a proto nedosahoval po celou dobu podoby těžké újmy na zdraví. Z těchto důvodů, i když posttraumatická porucha trvala po určité období (toto rozmezí však přesně zjištěno zatím nebylo) a u poškozené byla diagnostikována v trvání dvou měsíců, neznamená to samo o sobě, že po celou tuto dobu splňovala požadavky zákonem stanovené pro naplnění znaku těžké újmy na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku.

57. Lze poukázat na závěr znalce, který byl učiněn jak v písemném zpracování posudku, tak i v jeho ústním podání, podle nějž poškozená byla výrazně omezena v obvyklém způsobu života po dobu čtrnácti dnů, a že „osobní diskomfort neznamená vliv na obvyklý způsob života“. Navíc je třeba zdůraznit, že i sám znalec ve výslechu dne 11. 7. 2017 (č. l. 320) zdůraznil, že posttraumatická porucha u poškozené byla spíše „lehčího rázu“. Pokud poškozená své stavy popisovala (srov. výpověď na č. l. 291 až 293), uváděla, že měla vysoký tlak (s tím se však léčila i před tím, než došlo k události), a že se kvůli tomu bála jít do práce, protože v její rodině byla úmrtí na infarkt. Rovněž uvedla, že přerušila léčbu, aby mohla odjet na lyžařskou dovolenou. Podrobnější údaje (kromě těchto skutečností) k tomu, jak byla v osobním životě omezena v obvyklém způsobu života, v jaké intenzitě a

po jak dlouhou dobu, poškozená u hlavního líčení neuvedla.

58. Doposud učiněné závěry soudů vztahující se k těžké újmě na zdraví tak trpí povrchností, neboť nevycházejí z učiněných zjištění a jsou založeny jen na některých okolnostech, aniž by došlo k řádnému a dostatečnému vyhodnocení všech skutečností, které plynou zejména ze znaleckého posudku znalce MUDr. P.N. a výpovědi poškozené H. F. Rovněž nebyla v potřebné míře zhodnocena všechna hlediska, k nimž je soud povinen přihlížet ještě před tím, než dojde k závěru o naplnění znaku těžké újmy na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku.

59. Za současného stavu řízení objektivní poznatky uvedený závěr soudů významně zpochybňují, a nesvědčí o tom, že by se u poškozené posttraumatická stresová porucha projevovala po celou dobu šesti týdnů v takové intenzitě, aby se dala označit za těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Nejvyšší soud nespátřuje nesprávnost v tom, že by se u poškozené posttraumatická stresová porucha nastala, ale v tom, že v dané intenzitě netrvala po celou dobu vyžadovaných šesti týdnů. Naopak se mu jeví jako pravděpodobné, že v potřebné intenzitě se projevovala v obvyklém životě poškozené pouze po dobu dvou týdnů. O tom svědčí závěry znalce, jak jsou výše uvedeny a rovněž lékařské zprávy poškozené, podle nichž již při kontrole poškozené v psychiatrické ambulanci dne 27. 1. 2016, což bylo čtrnáct dnů po napadení poškozené, učinila S. K. závěr, že léčení posttraumatické stresové poruchy poškozené je na dobré cestě, a dokonce vysadila část její medikace (č. l. 169 spisu). Sama poškozená při osobním vyšetření znalcem MUDr. P.N. uvedla, že intenzivní potíže vnímala čtrnáct dní, a poté porucha postupně odeznívala. Znalec rovněž na závažnost psychického onemocnění poškozené reagoval a dovysvětlil, že porucha byla spíše lehčího rázu a nebylo nutné nasazení nějaké soustavné ambulantní terapie. Po dvou týdnech intenzivního vlivu na život poškozené došlo ke zlepšení jejího stavu a následně už se nejednalo o takové omezení jejího života, které by mělo vliv na jeho obvyklý průběh, např. v podobě bolestí, i když ty zcela nevyloučil, nicméně doplnil, že jejich působením již nedocházelo k omezení motoriky poškozené (č. l. 320 a 321 spisu).

60. Nejvyšší soud na základě těchto skutečností plynoucích z provedení dokazování shledal, že zejména soud prvního stupně uvedené okolnosti nezvažoval ve smyslu kritérií rozhodných pro posouzení těžké újmy na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Těmto požadavkům nedostál ani odvolací soud, který nekriticky se závěry soudu prvního stupně souhlasil.

VIII. Závěr Nejvyššího soudu

61. Na základě všech výše uvedených důvodů Nejvyšší soud, když zjistil, že rozhodnutí soudů nižších stupňů v části výroku o vině týkající se okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 325 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku (viz část VII. shora) vykazují naznačené nedostatky, nemohla přezkoumávaná rozhodnutí obstát v celém rozsahu, a proto v souladu s podmínkami § 265k odst. 1 tr. ř. dovoláním napadené usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2019, sp. zn. 12 To 91/2019, a rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 24. 7. 2018, sp. zn. 5 T 196/2016, zrušil. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu soudu v Kladně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

62. Na soudu prvního stupně bude, aby v dalším řízení, kdy již nebude třeba zabývat se okolnostmi rozhodnými z hlediska základní skutkové podstaty § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, protože Nejvyšší soud v této části vady nezjistil, a rozhodnutí soudů nižších stupňů shledal správnými (viz část VI. shora výše), se řídit výhradami uvedenými v části VII. výše, a věc znovu posuzoval ve smyslu zákonných podmínek a judikатурních hledisek vztahujících se k tomu, zda je možné v psychické poruše poškozené shledávat natolik vážné zdravotní omezení, aby šlo po dobu minimálně šesti týdnů o vážnou poruchu zdraví, jak ji zakotvuje § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku, neboť za současného

stavu dokazování o tom vznikají vážné pochybnosti, jak byly shora rozvedeny.

63. Soud prvního stupně bude muset přihlídnout k tomu, jakým způsobem se u poškozené posttraumatická stresová porucha vyvíjela a jak zasahovala do jejích zvyklostí, obstarávání jejích životních potřeb či uspořádání sociálních poměrů.

64. Za účelem objasnění rozvedených nejasností bude třeba provést doplnění dokazování, v němž bude znovu vyslechnuta poškozená H. F., aby podrobně popsala své zdravotní psychické problémy, jež měla po útoku obviněného, a to konkrétně v jakých životních úkonech či činnostech jí bránila, a jak ji po dobu, kdy se u ní o posttraumatickou stresovou poruchu jednalo, omezovaly v běžném způsobu života. Vhodný se jeví i výslech jejích rodinných příslušníků a osob, které s ní byly v kontaktu po spáchání trestného činu, což bude mít význam pro objektivní posouzení změn, které u ní nastaly v souvislosti s vývojem posttraumatické stresové poruchy, a rovněž bude na místě zvážit výslech psychiatricky poškozené S. K., která poškozenou vyšetřovala bezprostředně poté, co se u ní psychické problémy projeví. Po podrobném vyjádření poškozené bude třeba znovu s ohledem na obsah znaleckého posudku vyslechnout znalce MUDr. P.N., aby skutečnosti poškozenou sdělené posoudil ze svého odborného hlediska. Poté bude na soudu, aby podle právních kritérií stanovených zákonem i judikaturou posoudil, zda se v případě poškozené o těžkou újmu podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku skutečně jednalo, a aby pečlivě vysvětlil, z jakých důvodů takový závěr učinil.

65. V souvislosti s tím bude rovněž povinností soudu posuzovat zavinění obviněného k uvedené okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 325 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku z hledisek § 17 písm. a) tr. zákoníku, přičemž nejde o případ, kdy trestní zákon vyžaduje i zde zavinění úmyslné. Těžší následek, o nějž se v projednávané věci jedná, představuje závažnější poruchu, než stanoví základní skutková podstata trestného činu, a postačí zde zásadně nedbalost, a to ve formě nevědomé nedbalosti (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 - 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 246). S ohledem na tyto zásady vztahující se k zavinění bude nutné zkoumat, do jaké míry obviněný mohl vědět, či nevědět, že by pouhý jeden úder do obličeje poškozené, který lze označit za útok menší intenzity, mohl vést k tomu, že se u ní rozvine dlouhou dobu trvající posttraumatická stresová porucha, která navíc bude dosahovat takové závažnosti, aby byla srovnatelná s těžkým ublížením na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku. Protože podklad pro zodpovězení těchto otázek však v přezkoumávaných rozhodnutích doposud zcela absentoval, bude třeba, aby soudy případně i této otázce věnovaly potřebnou pozornost, pokud by shledaly, že se o těžkou újmu jednalo.

66. Bude třeba se zaměřit i na to, co plyne z již provedeného dokazování, mimo jiné na lékařskou zprávu z Kardiologické poradny v Kladně ze dne 17. 2. 2016 (č. l. 156 spisu), podle které poškozená již po několik let trpěla hypertenzí (vysokým krevním tlakem) a bylo jí doporučeno, aby omezila stresovou zátěž v zaměstnání. Rovněž nelze opomenout, že každý jedinec je nadán jiným stupněm odolnosti vůči stresu a stresovým situacím, přičemž poškozená pracovala jako zaměstnanec na Úřadu práce po dvacet čtyři let (č. l. 296 spisu), a tím pádem mohla být poměrně zkušenou osobou, která byla zvyklá na stresující prostředí a mnohdy i nevhodné chování klientů, vůči čemuž si musela vybudovat určitou profesní odolnost, případně tuto odolnost již lety ztrácela. Vhodné bude uvážit, jakou roli ve zhoršení jejího stavu hrál i její pokročilejší věk, ve kterém jsou lidé obecně méně odolní negativním podnětům. Proto i zohlednění těchto faktorů bude zejména znalec povinen zvažovat, přičemž bude třeba zodpovědět, co všechno se na vývoji posttraumatické stresové poruchy u poškozené podílelo. Soud při svém závěrečném zvažování těchto okolností ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku je bude povinen posuzovat ve vzájemných souvislostech. Pokud se nepodaří objasnit skutečnosti nad rámec stávajícího stavu bude namísto obviněného uznat vinným pouze přečinem násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

67. Nejvyšší soud jen pro úplnost zmiňuje, že s ohledem na uvedené závěry se v současném stádiu

trestního řízení jeví jako předčasná námitka obviněného opírající se o zásady vyjádřené v § 12 odst. 2 tr. zákoníku. S ohledem na možný výsledek dalšího řízení lze jen připomenout, že soud se jimi bude zabývat ve svých úvahách poté, co učiní o právním posouzení věci konečné rozhodnutí, a bude při tom vycházet jak z pravidel zákonem stanovených, tak z podmínek uvedených i ve stanovisku Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 301/2012, uveřejněném pod č. [26/2013](#) Sb. rozh. tr.

68. Zcela na závěr Nejvyšší soud konstatuje, že podle § 265s odst. 1 tr. ř. jsou soudy nižších stupňů vázány shora uvedenými právními názory, vyslovenými v tomto rozhodnutí. Soud prvního stupně bude povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení Nejvyšší soud nařídil. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí bylo zrušeno jen v důsledku dovolání obviněného, podaného v jeho prospěch, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (zákaz reformationis in peius; srov. § 265s odst. 2 tr. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)